

1 UTENRIKSPOLITIKK MED 2 MULIGHETER FOR NORGE

3 Hovedlinjene i norsk utenrikspolitikk skal ligge fast. I en verden
4 som preges av mer uforutsigbarhet, skal Norge være forutsigbar,
5 trygg og troverdig. Høyre vil hegne om de grunnleggende
6 verdiene som utenrikspolitikken er tuftet på; demokrati,
7 menneskerettigheter, frihet og rettsstaten. Norsk utenrikspolitikk
8 skal ha som hovedmål å tjene disse sentrale norske interessene.

9 Norsk utenrikspolitikk bygger på de verdiene som har vært førende siden andre
10 verdenskrig; fred og forsoning, menneskerettigheter, liberale verdier og økonomisk vekst.
11 Høyre vil ha sterke internasjonale institusjoner for samarbeid mellom land. Eksisterende
12 samarbeid på områder som handel og sikkerhet må videreføres, og nye områder som rene
13 hav og klimainnsats må forsterkes. Det å fremme menneskerettigheter og
14 demokratiprinsipper tilhører kjernen av norsk utenrikspolitikk. Norges engasjement
15 kanaliseres bilateralt og gjennom internasjonale fora som FN, OSSE og Europarådet.

16 Norsk velferd og sikkerhet trygges gjennom handel med andre land og sikkerhetspolitisk
17 samarbeid med våre allierte. Økt proteksjonisme rammer et lite land med en åpen
18 økonomi som vår egen, meget hardt. Derfor er det avgjørende for norske interesser at vi
19 arbeider for mer handel mellom land, opprettholder en sterk støtte til EØS-avtalen og
20 fortsetter å øke budsjettene og aktivitetsnivået i Forsvaret og NATO ytterligere.

21 Verden opplever i dag en utvikling som går i begge retninger.

- 22 ■ **Aldri har verden hatt mindre krig og konflikt, flere barn i skolegang**
23 **eller gitt flere mennesker mulighet til å arbeide seg ut av fattigdom**
- 24
- 25 ■ **Aldri har flere mennesker vært på flukt, kloden vært varmere og havet**
26 **vært mer forurenset**

27 Norge er en stormakt når det kommer til humanitær bistand og utviklingsarbeid. Vi er på
28 3. plass målt i antall kroner brukt på bistand per innbygger. Nominelt er vi på tiende plass.
29 FNs bærekraftsmål er rammeverket for norsk utviklingspolitikk. Fordi Norge bruker
30 svært mye penger på dette, er det viktig at hver krone gir resultater. Derfor må vi tenke
31 nytt også i utviklingspolitikken. Støtte til kvalitetsutdanning, humanitær hjelp og
32 statsbygging må fortsette, men større vekt må legges på utvikling av en bærekraftig privat
33 sektor som skaper arbeidsplasser i utviklingslandene. Dette vil også skape muligheter for
34 norsk næringsliv. Norske bedrifter kan bidra med løsninger for å nå bærekraftsmålene, og
35 for å øke velferden. Gode eksempler er norsk teknologi med smarte klimaløsninger, digital
36 skolegang, skatte- og banktjenester. Norske bedrifter kan gi arbeid til mennesker uten
37 jobb – det er første skritt ut av varig fattigdom.

38 **Klima, migrasjon og utvikling**

39 Globaliseringen har ikke bare medført vekst og velferdsøkning for store deler av verdens
40 befolkning. I dag ser vi at forskjellene mellom land reduseres, mens forskjellene mellom
41 mennesker innad i landene øker. Voksende ulikhet skaper grobunn for sosial uro og
42 konflikt. Ulikheter mellom mennesker, land og regioner utgjør en trussel for vår velferd og
43 vår sikkerhet. Vår sikkerhet trues når andre deler av verden preges av usikkerhet, konflikt
44 og manglende økonomisk og velferdsmessig fremgang. Derfor er fattigdomsbekjempelse
45 gjennom utviklingspolitikken, uløselig knyttet til Norges interesser i utenriks- og
46 sikkerhetspolitikken.

47 Fattigdom har mange årsaker, men helt sentralt i løsningen står jobbmuligheter. Jobb er
48 like viktig for mennesker i andre deler av verden, som det er for oss. Derfor trenger alle
49 land en sterk privat sektor som skaper arbeidsplasser og betaler skatt. Verdiskaping er
50 nødvendig for å finansiere offentlig sektor og grunnleggende tjenester som skole og
51 helsetilbud. Norsk næringsliv kan bidra med investeringer, anstendig arbeid og utvikling i
52 fremvoksende økonomier. Høyre mener at det å tjene penger på å løse problemer i verden
53 er bra. Norsk næringsliv må derfor være tilstede i de delene av verden der nye markeder
54 åpner seg og den økonomiske veksten skjer. Tar vi del i denne verdiskapingen, vil norske
55 selskaper i neste omgang også være med å finansiere vårt eget velferdssamfunn.

56 Klimakonsekvenser og befolkningsvekst vil forandre verden kraftig de neste tiårene.
57 Befolkningen i Afrika ventes å vokse fra 1,3 milliarder i 2017 til 2,5 milliarder i 2050. I
58 tillegg ventes stor vekst i de fattigste landene i Asia. Det er i de fattigste og mest sårbare
59 landene at befolkningen vokser raskest – land som har svak styring, lite stabilitet, mye
60 korrupsjon og stor arbeidsledighet. De sliter med manglende evne til å kreve inn skatt og
61 deretter med å bruke pengene til allmenn velferd. Dette fører til at mange ser til
62 terrororganisasjoner og ekstreme grupperinger for å få penger til livets opphold.

63 Skal Norge og andre vestlige land unngå en migrasjonskrise langt større enn den vi
64 opplevde i 2015/2016, må vi sørge for at klimaendringene blir så små som mulig og at
65 utviklingspolitikken bidrar til skolegang og arbeidsplasser, spesielt i afrikanske land.

66 Å sørge for jenters skolegang, kvinners deltagelse i arbeidsliv, styresett og fredsprosesser
67 har avgjørende betydning for å oppnå et godt resultat i utviklingsarbeidet.

68 **Høyre vil:**

- 69 • **Videreføre et høyt nivå på norsk bistand, og se på hvordan**
- 70 **bærekraftsmålene bedre kan ivaretas i ODA-reglementet.**
- 71 • **Prioritere samarbeid med utviklingsland som har ledere med politisk**
- 72 **vilje til å gjennomføre reelle forbedringer for sine innbyggere**
- 73 • **At Norge skal ha en ledende rolle i det humanitære arbeidet. Beskyttelse,**
- 74 **minekonvensjonen og langsiktig humanitær innovasjon skal vektlegges**
- 75 • **Videreføre et sterkt kvinnespektiv i utviklingspolitikken og fortsette**
- 76 **arbeidet med å sikre rett til utdanning, særlig for jenter**
- 77 • **Bidra til å bekjempe vold og undertrykking, og rette særlig**
- 78 **oppmerksomhet mot utsatte grupper som kvinner, barn, religiøse**
- 79 **minoriteter, personer med nedsatt funksjonsevne og seksuelle**
- 80 **minoriteter**
- 81 • **Fordype samarbeidet med utvalgte partnerland og redusere antall**
- 82 **mottakerland**
- 83 • **Ha mer resultatbasert bistand der Norge avslutter prosjekter som ikke**
- 84 **gir varig samfunnsendring på sikt**
- 85 • **Forsterke arbeidet med at norske selskaper skal investere og skape**
- 86 **anstendige jobber i utviklingsland**

- 87 • **Opprette et europeisk godkjenningssystem for kartlegging av**
- 88 **flyktningers kompetanse med tilhørende kompetansepass**
- 89 • **Prioritere kanaler som over tid gir gode resultater i utviklingsarbeidet**
- 90 • **Gjennomføre en internasjonal satsing for å promotere**
- 91 **energieffektivisering og utbygging av fornybar energi i utviklingsland, og**
- 92 **bidra til utfasing av kull**
- 93 • **Åpne for mer import av landbruksvarer for å skape økonomisk vekst i**
- 94 **utviklingsland**
- 95 • **At norske selskap med internasjonal virksomhet kjenner til og etterlever**
- 96 **OECD sine retningslinjer for ansvarlig næringsliv og FN sine veiledende**
- 97 **prinsipper for menneskerettigheter knyttet til næringsvirksomhet.**
- 98 • **Arbeide for en internasjonal samarbeidsavtale om bedre vilkår for barn**
- 99 **på flukt i verden**
- 100 • **Øke innsatsen for bærekraftig havforvaltning og bekjempe marin**
- 101 **forsøpling i utviklingsland**
- 102 • **Etablere en resultatportal for norsk bistand, slik at måloppnåelsen i**
- 103 **utviklingspolitikken blir offentlig og tilgjengelig**
- 104 • **At Norge skal bidra til å tilgjengeliggjøre digitale fellesgoder på tvers av**
- 105 **landegrenser, slik at utviklingsland kan ta i bruk eksisterende teknologi**
- 106 **for å hoppe over de utviklingstrinnene vi selv har gått**
- 107 • **Sikre oppfølging, gjennomføring og styrking av forpliktende**
- 108 **eksisterende internasjonale klimaavtaler, særlig Paris-avtalen**
- 109 • **Redusere antallet klimakvoter raskere og vurdere å innlemme flere**
- 110 **sektorer i kvotesystemet**
- 111 • **Jobbe for en ny internasjonal avtale for å bekjempe plast i havet**
- 112 • **Forsterke Norges rolle i kampen mot korrupsjon, aggressiv**
- 113 **skatteplanlegging og ulovlig kapitalflyt i verden**
- 114 • **Styrke kontrollen av Schengens yttergrense sammen med EU**
- 115 • **Bidra aktivt til internasjonalt forpliktende samarbeid om migrasjon**
- 116 **herunder returavtaler**
- 117 • **Ha en egen utredning om hvilken risiko og muligheter befolkningsvekst**
- 118 **og klimaendringer utgjør for Norges sikkerhet og migrasjonssituasjon**

119 **Verdenshandel og Norges forhold til Europa**

120 Land som utveksler varer og tjenester, går sjelden til krig mot hverandre. Derfor ser
 121 Høyre med bekymring på de økende proteksjonistiske og handelsfiendtlige holdningene
 122 som preger den internasjonale dagsorden. Norge tar derfor en aktiv rolle i å videreutvikle
 123 og modernisere Verdens handelsorganisasjon i tråd med den økonomiske utviklingen.
 124 Internasjonale handelsavtaler må styrkes for å nå målet om å gi verdenssamfunnet økt
 125 økonomisk vekst.

126 Høyre mener at det eneste alternativet til EØS-avtalen er et fullverdig norsk medlemskap
 127 i EU. Dersom det blir aktuelt, må det avholdes folkeavstemning om norsk EU-
 128 medlemskap. Det er svært viktig for Høyre å prioritere en aktiv europapolitikk.

129 Norge eksporterte i 2018 varer til en verdi av nesten 1000 milliarder kroner. Cirka 820 av
 130 disse milliardene ble eksportert til EØS-området. Norge er helt avhengig av EØS-avtalen
 131 for å opprettholde vårt velferdssamfunn. Høyre mener EØS-avtalen er grunnleggende for
 132 Norges økonomi og vårt forhold til Europa. Og selv om avtalen også har sine utfordrende
 133 sider, er den i sum den klart beste avtalen Norge og norsk næringsliv kan få. Da EU valgte
 134 å innføre beskyttelsestoll på stål og aluminium for å verne seg mot konsekvensene av
 135 USAs handelshindre, ble EØS-landene unntatt. Sveits – med alle sine frihandelsavtaler –

136 ble ikke unntatt. Dette viser hvor verdifull EØS-avtalen er for norsk næringsliv og norske
137 arbeidsplasser.

138 Høyre mener det er synd at Storbritannia bestemte seg for å tre ut av EU. Brexit viser med
139 tydelighet hvilke negative konsekvenser en slik utmelding fører med seg. Samtidig ser vi
140 at EUs støtte blant medlemsstatenes innbyggere aldri har vært så høy på 35 år. Det er nå
141 flertall i alle EU-land for å være en del av unionen. I Norge er støtten til EØS-avtalen
142 høyere enn på lenge. Mange peker på uroen og konsekvensene som britene opplever med
143 Brexit som grunn for å støtte opp om det europeiske samarbeidet.

144 **Høyre vil:**

- 145 • **Styrke og modernisere Verdens Handelsorganisasjon**
- 146 • **Være en aktiv pådriver for mer frihandel og lavere tollmurer både**
- 147 **gjennom internasjonale og bilaterale frihandelsavtaler**
- 148 • **Når et land passerer frihandelsgrensen skal toll innføres gradvis**
- 149 • **Erstatte EØS-avtalen med fullt medlemskap i EU**
- 150 • **Videreutvikle det tette samarbeidet med EU om å utvikle og forbedre**
- 151 **EØS-avtalen der det er mulig**
- 152 • **Sørge for at Norge får et tettest mulig samarbeid og forhold til**
- 153 **Storbritannia også etter deres endelige uttreden av EU**
- 154 • **At Stortinget i større grad søker å påvirke Europaparlamentet for å sikre**
- 155 **norske interesser og synspunkter**

156 **FN og fredsskapende arbeid**

157 Verden står overfor globale utfordringer som ingen enkelt stat kan løse alene. Det
158 multilaterale systemet har avgjørende betydning for verden og for Norge. Men det
159 forpliktende internasjonale samarbeidet er under press. Stormaktrivalisering tiltar, og det
160 er tilløp til mer proteksjonisme, isolasjonisme og nasjonalisme. Stadig flere land vil
161 begrense det internasjonale samarbeidet til det som tjener dem selv, og færre land er
162 villig til å inngå kompromisser som er til det beste for verden. Dette skiftet fører til
163 fragmentering og uforutsigbarhet, som særlig små land taper på.

164 Samarbeidet i FN er selve fundamentet for den regelbaserte verdensordenen, for
165 menneskerettighetene og for de multilaterale institusjonene der land møtes for å løse
166 globale utfordringer. Ingen kan erstatte det globale normgivende arbeidet hvor FN-
167 organisasjoner bringer alle land sammen og søker konsensus om veien mot et bedre,
168 friere og mer rettferdig samfunn. FNs Sikkerhetsråd er verdens viktigste organ for
169 internasjonal fred og sikkerhet. Høyre støtter arbeidet med å få Norge en plass i
170 Sikkerhetsrådet. Vi mener et norsk medlemskap vil gi Norge både økt ansvar, synlighet og
171 innflytelse. Norges prioriteringer vil være å ivareta både nasjonale og globale interesser,
172 og å bidra til fred og konfliktløsning, og for å støtte den regelstyrte verdensordenen.

173 Det multilaterale systemet trenger en reform for å løse de nye utfordringene på en
174 effektiv måte. Høyre mener at Norge skal lede an i arbeidet med å reformere og styrke FN.

175 **Høyre vil:**

- 176 • **Fremme menneskerettigheter og rettsstatsprinsipper i alt internasjonalt**
- 177 **samarbeid.**
- 178 • **At Norge skal bygge partnerskap med nye partnere, også land i øst og**
- 179 **sør, for å løse de globale utfordringene.**
- 180 • **Arbeide for et modernisert, sterkere og mer effektivt FN samt være**
- 181 **pådriver for en reform av FN-systemet**

- 182 • **Fokusere norsk innsats og penger til de delene av FN som effektivt**
- 183 **leverer gode resultater og som arbeider i tråd med norske prioriteringer**
- 184 • **Styrke det norske arbeidet for fred og forsoning i områder med krig og**
- 185 **konflikt gjennom medlemskap i FNs sikkerhetsråd.**
- 186 • **At Norge fortsatt skal være en stor giver til FN, og arbeide for flere**
- 187 **norske FN-ansatte og økt salg til FN fra norsk næringsliv**
- 188 • **Fortsatt prioritere å inkludere ungdom og kvinner i freds- og**
- 189 **forsoningsprosesser**

190 **Sikkerhetspolitisk samarbeid og nordområdene**

191 Norges sikkerhets- og forsvarspolitikk skal sikre landets suverenitet, territorielle
192 integritet og politiske handlefrihet.

193 NATO-medlemskapet er bærebjelken i norsk sikkerhets- og forsvarspolitikk.
194 Helt siden etableringen i 1949 har NATOs oppgave vært å forebygge krig og konflikt
195 gjennom evne til avskrekking og vilje til kollektivt forsvar om nødvendig. Norge skal
196 sammen med våre allierte avverge angrep og sikre kollektivt forsvar av Norge mot trusler,
197 anslag og angrep. Et angrep på én – er et angrep på alle. Norge er et land med liten
198 befolkning, men med stort areal og strategisk utsatt plassering. Vi har derfor en særlig
199 interesse av, og ansvar for, å bidra til alliansens troverdighet og relevans.

200 Atlanterhavspaktens artikkel 3 understreker at ethvert medlemsland plikter å
201 opprettholde og utvikle sin individuelle og felles evne til å motstå væpnet angrep. Høyre
202 mener at et sterkt nasjonalt forsvar er avgjørende for landets og alliansens sikkerhet, og
203 ønsker derfor å øke bevilgningene til Forsvaret ytterligere.

204 Høyre vil utvikle nordområdene som Norges viktigste utenrikspolitiske interesseområde
205 og skape innovasjon og bærekraftige arbeidsplasser i nord. Vi vil styrke samarbeidet
206 mellom landene i Arktis og med EU for å opprettholde fred og unngå konflikter i regionen.

207 Høyre ønsker et tettere forsvarspolitisk samarbeid mellom de nordiske landene. Vi mener
208 Norge bør stille seg positiv til det europeiske forsvarssamarbeidet PESCO, men mener
209 samarbeidet må være et supplement til NATO, ikke en erstatning. Mer effektiv bruk av
210 Europas samlede forsvarsressurser vil øke europeisk sikkerhet.

211 Høyre vil:

- 212 • **At Norge følger opp våre forpliktelser i NATO ved at**
- 213 **forsvarsbevilgningene trappes ytterligere opp til 2 % av BNP innen 2024,**
- 214 **og at oppnåelsen av dette målet avhenger av de årlige**
- 215 **budsjettprioriteringene og utviklingen av BNP**
- 216 • **Bruke minimum 20 pst av forsvarsbudsjettet på investeringer**
- 217 • **Legge til rette for tettere samarbeid mellom forsvarssektoren og det sivile**
- 218 **samfunn for å styrke den nasjonale beredskapen, forsvarsevnen og**
- 219 **totalforsvaret.**
- 220 • **Utvikle og forsterke det militære samarbeidet med utvalgte allierte land**
- 221 **som USA, Storbritannia, Tyskland, Nederland og Frankrike**
- 222 • **Styrke det sikkerhets- og forsvarspolitiske samarbeidet med EU som et**
- 223 **supplement til NATO, men ikke en erstatning**
- 224 • **Arbeide for å styrke og modernisere NATO, og fortsatt utvikle det**
- 225 **nordiske forsvarssamarbeidet**
- 226 • **Økt alliert trening i Norge og samtrening med norske avdelinger**

- 227 • **Videreutvikle Norges internasjonale lederrolle knyttet til nedrustning av**
- 228 **kjernevåpen gjennom verifikasjon og økt tillit til nedrustningsavtaler**
- 229 • **Høyre vil legge til rette for en verden fri for atomvåpen i tråd med NATOs**
- 230 **strategiske konsept**
- 231 • **Opprettholde Arktis som en fredelig, forutsigbar og stabil region basert på**
- 232 **internasjonalt samarbeid og respekt for folkerettslige prinsipper**